

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

2η Σειρά Ασκήσεων

Θεωρία Γραφημάτων

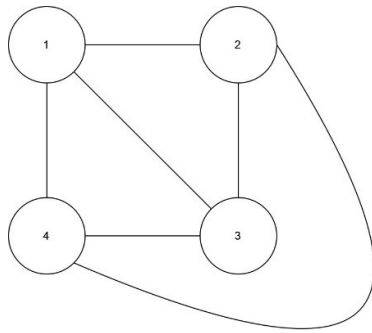
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ

03119005 – 6^ο Εξάμηνο ΣΗΜΜΥ

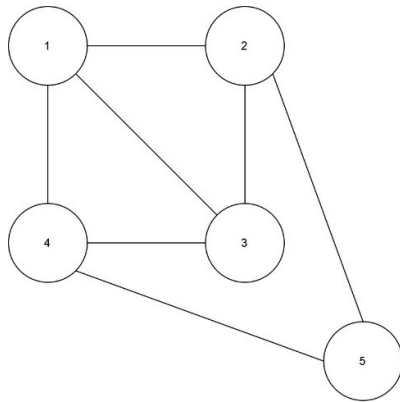
georg.dimi00@gmail.com

23/04/2022

(1) Η πρόταση δεν ισχύει. Κατασκευάζουμε ένα απλό αντιπαράδειγμα παρακάτω:

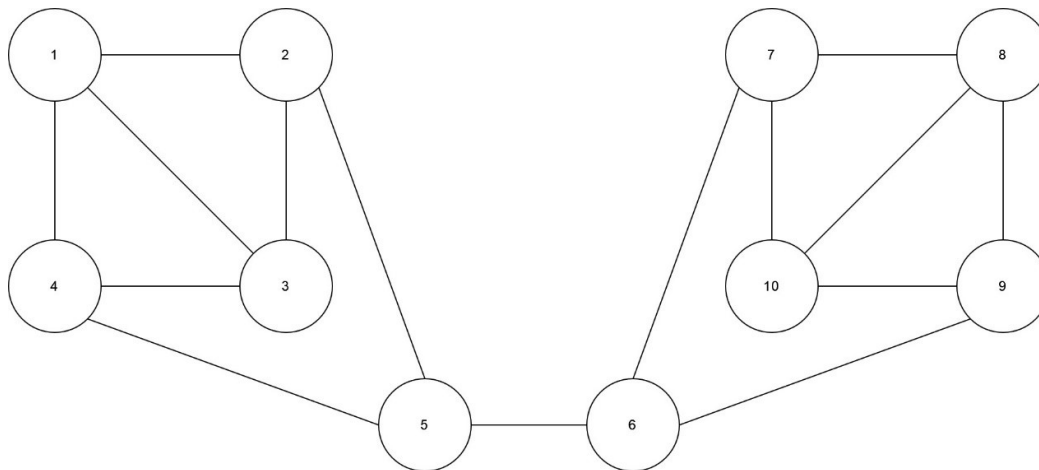

Ξεκινάμε με το K_4 γράφημα
 $(d_G(u) = d = 3 \text{ για κάθε } u \in V(G))$ όπου
 $\text{rad}(G) = \text{diam}(G) = 1$.

Έπειτα, κάνουμε υποδιαίρεση μιας ακμής του.

Όλες οι κορυφές έχουν βαθμό 3 εκτός από τη νέα κορυφή που έχει βαθμό 2.

Παίρνουμε 2 τέτοια αντίγραφα και ενώνουμε μόνον τις 2 κορυφές που προέκυψαν από τις υποδιαιρέσεις ακμής του προηγούμενου βήματος. Τώρα όλες οι κορυφές έχουν βαθμό 3.

Παρατηρούμε ότι:

$$\text{ecc}(x) = \begin{cases} 3, \text{για } x = 5, 6 \\ 4, \text{για } x = 2, 4, 7, 9 \\ 5, \text{για } x = 1, 3, 8, 10 \end{cases}$$

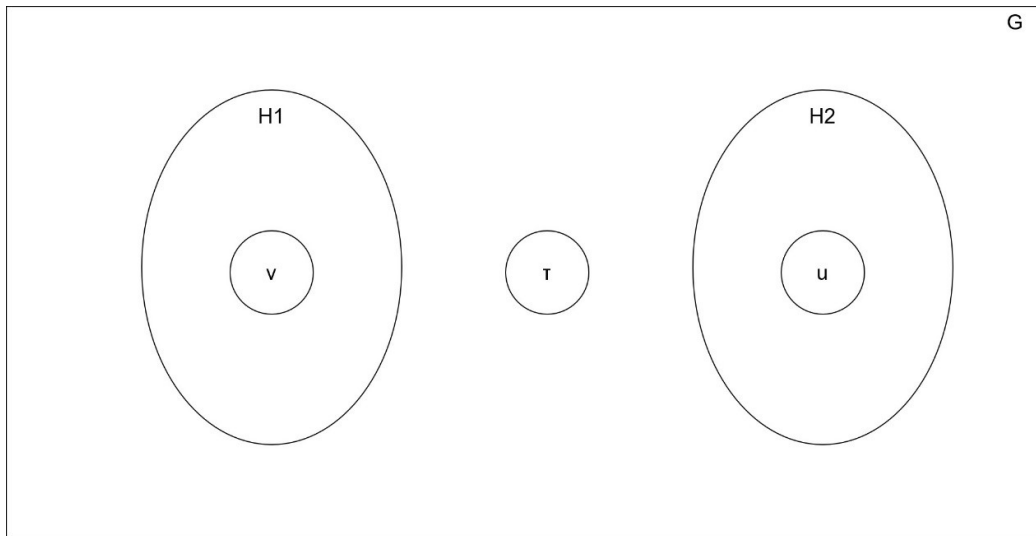
Το παραπάνω γράφημα είναι απλό, συνεκτικό και 3 – κανονικό και δεν ισχύει ότι κάθε κορυφή είναι κεντρική και απόκεντρη.

(2)

$\text{diam}(G) = 2$ επομένως $\text{ecc}(u) \leq 2$ για κάθε u που είναι κορυφή του G . Το G είναι συνεκτικό γράφημα, συνεπώς, κάθε ζευγάρι κορυφών του συνδέεται με μονοπάτι μήκους 1 (απ' ευθείας ακμή) ή/και μονοπάτι μήκους 2.

Έστω τ η κορυφής τομής. Το γράφημα $G' = G \setminus \tau$ είναι μη συνεκτικό. Συνεπώς, το G' μπορεί να χωριστεί σε 2 υπογραφήματα $H1, H2$ για τα οποία ισχύει ότι δεν υπάρχει ακμή από κορυφή του $H1$ προς κορυφή του $H2$ (*).

Παίρνουμε την παρακάτω εικόνα για το G :

Έστω ότι υπάρχει μια κορυφή v του $H1$ τέτοια ώστε η $e = (v, \tau)$ να μην ανήκει στο G . Τότε $\text{dist}(v, \tau) = 2$ αναγκαστικά (**).

Το G είναι συνεκτικό άρα υπάρχει μονοπάτι από το v στη τυχαία u (κορυφή του $H2$) και λόγω των (*), (**) έχουμε $\text{dist}(v, u) > 2$ το οποίο είναι άτοπο. Με παρόμοιο τρόπο δείχνουμε ότι δεν υπάρχει κορυφή u του $H2$ τέτοια ώστε η $e' = (u, \tau)$ να μην ανήκει στο G . Η τ συνδέεται με ακμή με όλες τις κορυφές των $H1, H2$, δηλαδή, με όλες τις κορυφές του G (εκτός του εαυτού της).

Στο συμπληρωματικό γράφημα του G , το \overline{G} , η τ είναι μεμονωμένη κορυφή.

(3)

$$far(G) = \{v: v \in V(G) \text{ και } ecc(v) = diam(G)\}$$

Επειδή η διάμετρος του G είναι η μέγιστη εκκεντρότητα των κορυφών του G βλέπουμε ότι

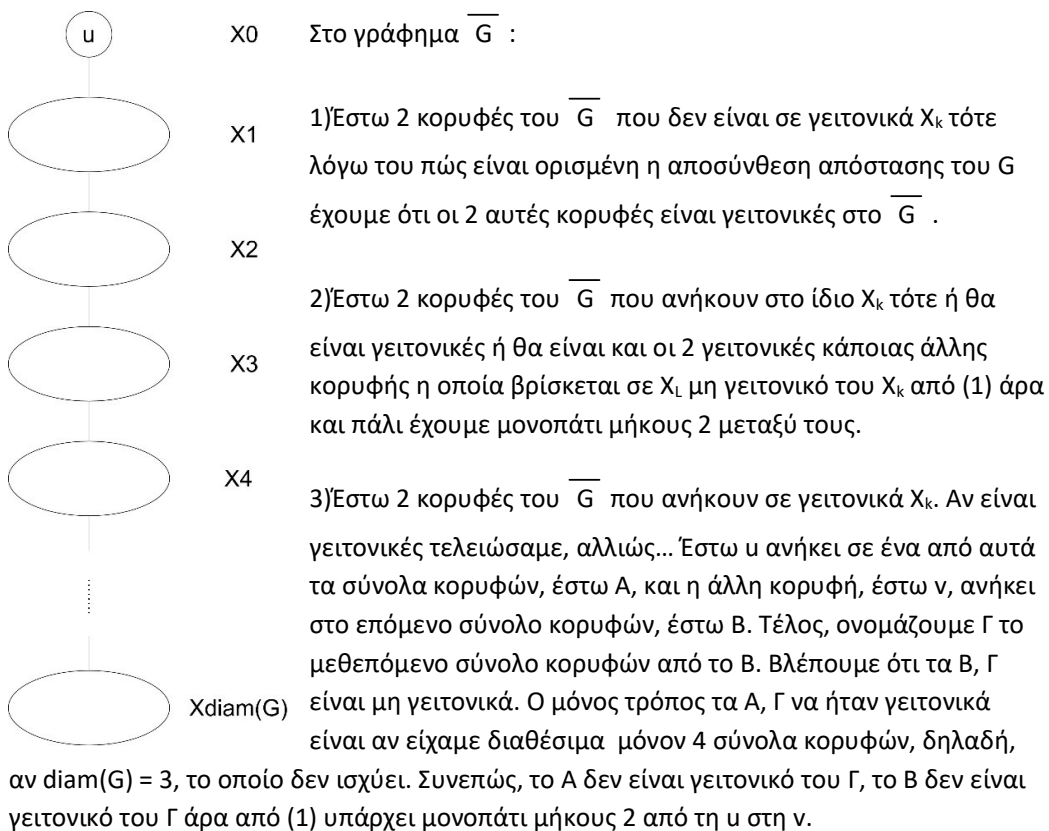
$$\text{αν } f \in far(G) \text{ ισχύει ότι } \forall x \in V(G) \text{ με } dist(f, x) = diam(G) \text{ τα } x \in far(G).$$

Αν το $far(G)$ ήταν κλίκια, δηλαδή, όλες οι κορυφές που ανήκουν σε αυτό είναι ανά ζεύγη γειτονικές τότε με βάση τη παραπάνω παρατήρηση θα είχαμε $diam(G) = 1$, άτοπο.

(4)

Έστω u μια κορυφή με $ecc(u) = diam(G) \geq 4$. Κάνουμε αποσύνθεση απόστασης του G ως προς τη κορυφή u .

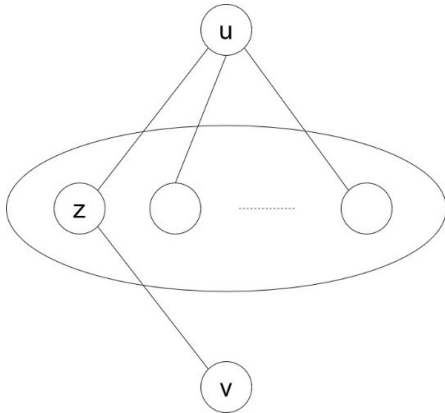
Θεωρούμε ως «επόμενο» και «προηγούμενο» του X_k τα X_{k+1} και X_{k-1} . Προηγούμενο του X_0 είναι το $X_{diam(G)}$ και επόμενο του $X_{diam(G)}$ είναι το X_0 . Το προηγούμενο και το επόμενο του X_k τα ονομάζουμε γείτονές του.

Συνεπώς, μπορούμε να συνδέσουμε οποιοσδήποτε 2 κορυφές του \overline{G} με μονοπάτι μήκους 1 ή 2. Άρα $diam(\overline{G}) < 3$.

(5)

Έστω u μια κορυφή του G με βαθμό $n - 2$, όπου $|V(G)| = n$. Κάνουμε αποσύνθεση απόστασης του G ως προς τη κορυφή u .

X_0 Το σύνολο X_0 έχει μία κορυφή (την u).

Το σύνολο X_1 έχει $n - 2$ κορυφές (τους γείτονες της u).

X_1 Το σύνολο X_2 έχει αναγκαστικά μόνο μία κορυφή (την v) (αφού μέχρι στιγμής τα X_0 , X_1 έχουν $n - 1$ κορυφές) και υπάρχει, πάλι αναγκαστικά, κάποια κορυφή του X_1 , έστω z , που είναι γειτονική της v .

X_2 Δίπλα, δείχνουμε την αποσύνθεση του G

που έχει μόνο τις ακμές που έχουμε περιγράψει μέχρι στιγμής. Μέχρι στιγμής έχουμε $n - 2 + 1$ ακμές.

Έστω μια κορυφή y του X_1 που δεν είναι η z . Πρέπει να υπάρχει μονοπάτι από τη v στη y με μήκος το πολύ 2. Για τον λόγο αυτό συμπεραίνουμε ότι για κάθε μία από τις $n - 3$ κορυφές του X_1 που δεν είναι η z θα ισχύει ένα από τα δύο:

- ή είναι γειτονική της v . (χρησιμοποιούμε μία παραπάνω ακμή από αυτές που έχουμε θεωρήσει μέχρι στιγμής)
- ή είναι γειτονική κάποιου γείτονα της v . (χρησιμοποιούμε πάλι μία παραπάνω ακμή από αυτές που έχουμε θεωρήσει μέχρι στιγμής ώστε να γίνει η σύνδεση με κάποιον από τους γείτονες της v)

Συνεπώς, χρειαζόμαστε άλλες $n - 3$ ακμές.

Συνολικά, έχουμε $n - 2 + 1 + n - 3 = 2n - 4$ αναγκαίες ακμές.

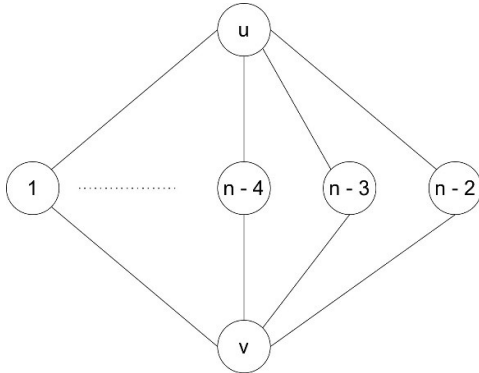
Άρα $|E(G)| \geq 2n - 4$.

(6)

i)

Έστω $\delta(G) = n - 2$:

Διαλέγουμε μια κορυφή u με βαθμό ίσο με $\delta(G) = n - 2$ (γειτνιάζει με όλες τις κορυφές του γραφήματος εκτός από μία, έστω v). Έχουμε ότι πρέπει $n \geq 3$.

Επειδή ο ελάχιστος βαθμός κορυφής είναι $n - 2$ και η v δεν γειτνιάζει με την u πρέπει επίσης να έχει όλες τις κορυφές από 1 έως $n - 2$ γείτονές της.

Δοκιμάζουμε να αφαιρέσουμε $k \leq n - 3$ κορυφές του γραφήματος για κάθε τέτοιο k και να δούμε αν διατηρείται η συνεκτικότητα.

Μπορούμε να το κάνουμε με 3 τρόπους:

1) Αφαιρούμε k γείτονες της u (κόκκινο σύνολο στο γράφημα) και, προφανώς, το γράφημα που μένει είναι συνεκτικό.

Στη περίπτωση αυτή, αν $n = 3$ τότε το $k = 0$ άρα δεν αφαιρούμε κανέναν γείτονα της u (έχει έναν) και το γράφημα είναι συνεκτικό αφού δεν αλλάξαμε τίποτα.

2) Αφαιρούμε $k - 1$ γείτονες της u και την u μαζί (μπλε σύνολο στο σχήμα). Το γράφημα που μένει και έχει την v και όσους γείτονές της έμειναν άρα είναι συνεκτικό.

Στη περίπτωση αυτή, αν $n = 4$ τότε το $k = 1$ άρα δεν αφαιρούμε κανέναν γείτονα της u (έχει δύο γείτονες). Το γράφημα που μένει μετά την αφαίρεση της u είναι συνεκτικό αφού έχει μόνο τη v και τους 2 γείτονές της.

3) Αφαιρούμε $k - 1$ γείτονες της u και την v μαζί. Είναι το ίδιο με τη περίπτωση (2).

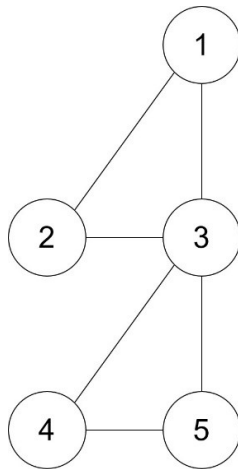
Δεν υπάρχει διαχωριστής με $k \leq n - 3$ κορυφές. Επίσης, ισχύει ότι $k(G) \leq \delta(G)$ (Λήμμα 4.16 από διαφάνειες) και, προφανώς, $k \leq k(G) \leq \delta(G) = n - 2$. Με βάση τα παραπάνω έχουμε ότι:

$n - 3 < k \leq n - 2 \rightarrow k = n - 2$. Δηλαδή, $k = \delta(G)$.

Έστω $\delta(G) = n - 1$, δηλαδή, το γράφημα είναι πλήρες. Όσες κορυφές και να αφαιρέσουμε τότε το γράφημα που μένει είναι συνεκτικό αφού στο αρχικό κάθε κορυφή είναι γειτονική με κάθε άλλη. Άρα $k = \delta(G)$ (δεν μπορούμε αφαιρώντας $n - 2$ ή λιγότερες κορυφές να κάνουμε το γράφημα G μη συνεκτικό).

Δείξαμε, λοιπόν, ότι αν $\delta(G) \geq n - 2$ και G ένα απλό k - συνεκτικό γράφημα τότε $k = \delta(G)$.

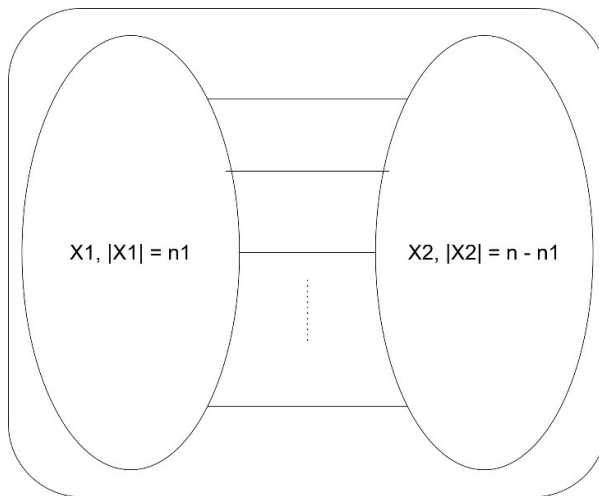
ii)

Το διπλανό γράφημα είναι απλό και συνεκτικό. Έχει $n = 5$ κορυφές και $\delta(G) = n - 3 = 2$ ελάχιστο βαθμό κορυφής. Αφαιρώντας την κορυφή 3 παίρνουμε μη συνεκτικό γράφημα. Το γράφημα G είναι 1 – συνεκτικό γιατί έχει ελάχιστο διαχωριστή μεγέθους ακριβώς 1 και δεν είναι k – συνεκτικό με $k > 1$.

(7)

i) Έχουμε $\delta(G) \geq n/2$.

Χωρίζουμε τις κορυφές του G στα σύνολα $X1, X2$ και θεωρούμε ως $X1$ πάντα το σύνολο με τις λιγότερες (ή το πολύ ίσες με το $X2$) κορυφές.

Δηλαδή, $n1 = 1, 2, \dots, \text{floor}(n/2)$.

Για κάθε κορυφή που είναι μέσα στο $X1$ έχουμε ότι οι γείτονές της μέσα σε αυτό είναι σίγουρα λιγότεροι από το βαθμό της, αφού είναι σίγουρα λιγότεροι από το $\text{floor}(n/2)$ το οποίο

είναι μικρότερο ή ίσο του $\delta(G)$.

Επομένως, οι ακμές που φεύγουν από το $X1$ προς κορυφές του $X2$, έστω e στο πλήθος, είναι το λιγότερο $f(n1)$ με $f(n1) = n1 * (\delta(G) - n1 + 1)$.

Έστω F ένα σύνολο ακμών που αν αφαιρεθεί καθιστά το G μη συνεκτικό τότε οι ακμές του F ενώνουν μεταξύ τους 2 σύνολα $X1, X2$ όπως στο σχήμα παραπάνω.

Έχουμε ότι $\lambda(G) = \min |F|$ για τέτοια σύνολα F . Και με βάση τα παραπάνω έχουμε ότι

$$\lambda(G) \geq \min f(n1).$$

Θέτω $c = \delta(G) + 1$ τότε $f(x) = -x^2 + cx$, $f'(x) = -2x + c$, $f'(x) = 0$ τότε $x = c/2$.

f γνησίως αύξουσα για $x < c/2$ και f γνησίως φθίνουσα για $x > c/2$.

Παρουσιάζει ελάχιστα για $x = 1$ και $x = \text{floor}(n/2)$ (ακραίες τιμές του πεδίου ορισμού της).

Επομένως, θα βρούμε τις τιμές αυτές. Θα τις συγκρίνουμε και η μικρότερη είναι το ολικό ελάχιστο και το αποτέλεσμα που ψάχνουμε.

$$m_1 = f(1) = 1 * (\delta(G) - 1 + 1) = \delta(G).$$

$$m_2 = f(\text{floor}(n/2)) = \text{floor}(n/2) * (\delta(G) - \text{floor}(n/2) + 1).$$

Αν $n = 2$ τότε $\text{floor}(n/2) = 1$ και $m_2 = \delta(G)$.

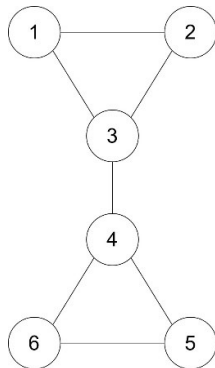
Αλλιώς, $m_2 \geq m_1$ ή $\text{floor}(n/2) * \delta(G) - \text{floor}(n/2) * (\text{floor}(n/2) - 1) \geq \delta(G)$ ή $[\text{floor}(n/2) - 1] \delta(G) \geq \text{floor}(n/2) * [\text{floor}(n/2) - 1]$ ή $\delta(G) \geq \text{floor}(n/2)$ που ισχύει.

Όπως και να έχει, λοιπόν, βλέπουμε ότι $f(n) \geq \delta(G)$.

Από το Θεώρημα 4.21 από τις διαφάνειες έχουμε ότι:

$$\delta(G) \leq \min f \leq \lambda \leq \delta(G) \text{ άρα } \lambda = \delta(G).$$

ii)

Στο διπλανό γράφημα έχουμε $n = 6$ άρα $\text{floor}(n/2) = 3$.

$$\text{Το } \delta(G) = 2 = 3 - 1.$$

Η αφαίρεση της ακμής $e = (3, 4)$ αρκεί για να κάνει το γράφημα μη συνεκτικό. Άρα το γράφημα είναι 1 – πλευρικά συνεκτικό και, προφανώς, όχι λ – πλευρικά συνεκτικό με $\lambda > 1$.

(8)

Έστω ότι υπάρχει διαχωριστής με λιγότερες από k κορυφές. Έστω ότι έχει m κορυφές τότε χωρίζουμε το σύνολο κορυφών στα X_1, R, X_2 , όπου X_1, X_2 με $n_1 = |X_1| \leq |X_2|$ τα 2 σύνολα κορυφών των 2 ανεξάρτητων συνιστωσών που προκύπτουν μετά την αφαίρεση του συνόλου R , που είναι ο διαχωριστής με m κορυφές. Το $n_1 = 1, 2, \dots, \text{floor}\{(n - m)/2\}$.

Αν δείξουμε ότι $\delta(G) > n_1 + m - 1$ τότε δεν μπορεί να υπάρχει τέτοιος διαχωριστής, διότι σε αυτή τη περίπτωση θα υπάρχει κάποιος γείτονας μιας κορυφής του n_1 που δεν ανήκει ούτε στο X_1 , ούτε στο R άρα θα είναι στο X_2 .

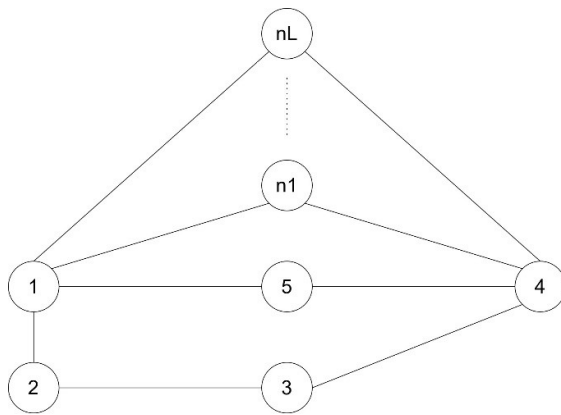
$$\text{Έχω } n_1 \leq \text{floor}\{(n - m)/2\} \leq (n - m)/2 \text{ άρα } n_1 + m \leq (n + m)/2.$$

$$\text{Έχω ότι } m < k \text{ εξ ορισμού του } m \text{ άρα } n_1 + m < (n + k)/2 \text{ ή } n_1 + m - 1 < (n + k - 2)/2.$$

Έχουμε, λοιπόν, $\delta(G) \geq (n + k - 2)/2 > n_1 + m - 1$ άρα $\delta(G) > n_1 + m - 1$, το οποίο ισχύει για κάθε δυνατή τιμή του n_1 . Συνεπώς, για κάθε σύνολο κορυφών X που είναι υποσύνολο του $V(G)$ και $|X| < k$ ισχύει ότι το $G \setminus X$ είναι συνεκτικό.

Το G είναι τουλάχιστον k – συνεκτικό.

(9)

Αρχίζουμε από τον κύκλο με κορυφές τις 1, 2, 3, 4, 5. Η διάμετρος είναι 2. Το γράφημα έχει τουλάχιστον 5 κορυφές και έχει $2 \cdot 5 - 5 = 5$ ακμές. Το γράφημα είναι 2 συνεκτικό. Σύνολο διαχωρισμού αποτελούν για παράδειγμα οι κορυφές 2 και 4.

Για κάθε νέα κορυφή που θέλουμε να βάλουμε κάνουμε το εξής:

Έστω u η νέα κορυφή. Τη βάζουμε στο γράφημα και βάζουμε μόνο τις ακμές $(1, u)$ και $(4, u)$, άρα για κάθε νέα κορυφή προσθέτουμε ακριβώς 2 ακμές.

Συνεπώς, το γράφημα που παίρνουμε έχει $n \geq 5$ κορυφές και $e = 2n - 5$ ακμές. Είναι συνεκτικό.

Η διάμετρος συνεχίζει να είναι 2.

Το σύνολο $\{2, 4\}$ συνεχίζει να είναι σύνολο διαχωρισμού άρα το γράφημα είναι και 2 – συνεκτικό.

(10)

Αν υπάρχουν μεμονωμένες κορυφές (βαθμού 0) μπορούμε να τις αγνοήσουμε, αφού η συνθήκη για τη σχέση πλήθους ακμών με το πλήθος κορυφών συνεχίζει να ισχύει.

Αν υπάρχουν κορυφές με βαθμό 1 τότε πάλι μπορούμε να τις αγνοήσουμε γιατί θα έχουμε:

Στο αρχικό G :

- $|V(G)| = n$ (α)
- $|E(G)| = e > 3(n - 1)/2$ (β)

Στο G' που είναι το G χωρίς τις L κορυφές με βαθμό 1 έχουμε:

- $|V(G')| = n - L = n'$
- $2|E(G')| = \sum_{i \geq 1} d'_i = \sum_{i \geq 1} d_i - 2L = 2|E(G)| - 2L$ άρα $|E(G')| > 3(n - 1)/2 - L$
 $|E(G')| > (3n' + 3L - 3 - 2L)/2 = (3n' - 3 + L)/2 > 3(n' - 1)/2$.

Επομένως θεωρούμε ένα γράφημα G με ελάχιστο βαθμό κορυφής τουλάχιστον 2.

Αν το γράφημα G δεν είναι συνεκτικό τότε υπάρχει συνεκτική συνιστώσα του για την οποία να ισχύουν οι σχέσεις (α), (β). Απόδειξη:

Έστω ότι δεν υπάρχει τέτοια συνιστώσα και έστω ότι έχουμε k συνιστώσες για τις οποίες ισχύει:

$$e_j \leq 3(n_j - 1)/2$$

$$3(n - 1) < e = e_1 + e_2 + \dots + e_k \leq 3(n - k)/2$$

Άρα $1 > k$ το οποίο είναι άτοπο.

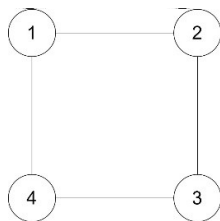
Για να ισχύει η σχέση αυτή σε μια συνιστώσα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 4 κορυφές σε αυτή, αλλιώς το $e > 3(n - 1)/2$ υπερβαίνει το μέγιστο επιτρεπτό πλήθος ακμών.

Συνεπώς, με βάση όλα τα παραπάνω αρκεί να λυθεί η άσκηση σε ένα γράφημα G για το οποίο ισχύουν:

1. Είναι απλό
2. Είναι συνεκτικό
3. $|V(G)| = n \geq 4$
4. $|E(G)| = e > 3(n - 1)/2$
5. Ο ελάχιστος βαθμός κορυφής είναι τουλάχιστον 2.

Α.Υ: Υποθέτουμε ότι στο γράφημα G δεν υπάρχει ζεύγος κορυφών που ενώνεται με 3 εσωτερικά διακεκριμένα μονοπάτια, δηλαδή, ότι για κάθε ζεύγος κορυφών αυτές συνδέονται με το πολύ 2 εσωτερικά διακεκριμένα μονοπάτια. (Απαγωγή σε άτοπο με επαγωγή).

Ε.Βάση: Για $n = 4$ και $e > 4.5$ έχω:

Στο δίπλα γράφημα για να έχω τουλάχιστον 5 ακμές πρέπει να προσθέσω ή την $(1, 3)$ ή την $(2, 4)$ ή και τις 2. Σε κάθε περίπτωση υπάρχουν 3 εσωτερικά διακεκριμένα μονοπάτια μεταξύ κάποιου ζεύγους κορυφών. Άρα η Α.Υ. καταλήγει σε άτοπο.

Ε.Υ: Έστω ότι η Α.Υ. καταλήγει σε άτοπο σε κάθε γράφημα που ισχύουν οι υποθέσεις 1 έως 5 και έχει λιγότερες κορυφές από το γράφημα G , το οποίο έχει n κορυφές.

Ε.Βήμα: Για το G ισχύει ότι $e/n > 1 + (n - 3)/2n > 1$ άρα έχει κύκλο (Θεώρημα 3.14 από διαφάνειες).

Ο κύκλος έχει μήκος $k \geq 3$ (αναγκαστικά).

Λόγω Α.Υ. για κάθε ζεύγος κορυφών που ανήκουν στον κύκλο υπάρχουν 2 εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια μεταξύ τους πάνω στον κύκλο και κανένα άλλο μονοπάτι – γιατί θα έπρεπε να έχει ακμές εκτός αυτών που ανήκουν στον κύκλο και άρα θα υπήρχαν 2 κορυφές πάνω στον κύκλο που ενώνονται με 3 εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια.

Αφαιρούμε από το γράφημα τις k ακμές που ανήκουν σε αυτόν τον κύκλο και λόγω τις παραπάνω παρατήρησης το χωρίζουμε σε k συνιστώσες.

Έστω ότι για κάθε μία από αυτές τις συνιστώσες ισχύει ότι $e_j \leq 3(n_j - 1)/2$

Έχω $(3n - 3)/2 < e = e_1 + e_2 + \dots + e_k + k \leq 3(n - k)/2 + k = (3n - k)/2$ άρα $k < 3$ που είναι άτοπο.

Συνεπώς, στο γράφημα G υπάρχει ένα τουλάχιστον υπογράφημα με (έστω a) στο πλήθος κορυφές και περισσότερες από $3(a - 1)/2$ ακμές.

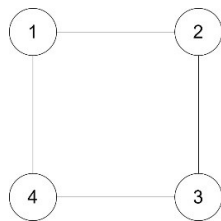
Το υπογράφημα αυτό με βάση τις αρχικές μας παρατηρήσεις θα έχει κάποιο υπογράφημα για το οποίο να ισχύουν οι σχέσεις 1 έως 5.

Το υπογράφημα αυτό είναι υπογράφημα του G και λόγω της Ε.Υ. έχουμε ότι η Α.Υ. δεν ισχύει.

Τελικά, λοιπόν υπάρχει ζεύγος κορυφών στο G που ενώνεται με τουλάχιστον 3 εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια.

Έστω $n = 4$ κορυφές και $e = \text{floor}[3(n - 1)/2] = 4$ ακμές.

Σχεδιάζουμε το παρακάτω γράφημα:

Στο δίπλα γράφημα δεν υπάρχει ζεύγος κορυφών που ενώνεται με 3 ξένα μονοπάτια. Μπορούν να προστεθούν οι ακμές $(1, 3)$ και $(2, 4)$ ακόμη και καμία άλλη αν θέλουμε να συνεχίσει να είναι απλό.

Οποιαδήποτε από τις 2 και να προστεθεί (ή και οι 2) θα υπάρχει ζεύγος κορυφών που ενώνονται με 3 ξένα μονοπάτια. (Αυτό είναι και το γράφημα της επαγωγικής μας βάσης στην παραπάνω απόδειξη).